

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET KÄRLINGESUND

Föreliggande skötselplan har upprättats på uppdrag av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Den omfattar en allmän beskrivning, en skötselplan samt en anläggningsplan för friluftsanordningar. Området är uppdelat i delområden och varje del är försedd med en kortfattad beskrivning samt förslag till skötselåtgärder.

Innehållsförteckning

Allmän beskrivning
Naturförhållanden
Bebyggelse
Kommunikationer
Föreskrifter
Skötselplan
Allmän målsättning för mark och vegetationsvård
Viltvård
Detaljbeskrivning och åtgärder
Anläggningsplan för friluftsanordningar m. m.
Bilagor:
Karta över friluftsanordningar
Översiktskarta

Allmän beskrivning

Naturreservatet Kärlingesund är beläget på Bokenäshalvöns västligaste del och omfattar ca 100 ha. Området angränsar i väst och syd till de förträngda vattenområdena Nordströmmarna och upptar här en strandsträcka på ca tre km. Kärlingesund tillhör Dragsmarks socken i Uddevalla kommun och avståndet till Uddevalla är ca 30 km.

Naturförhållanden

Allmänt: Kärlingesund ingår som del i det omfattande strandområde som omger de mycket grunda och starkt förträngda farvattnen innanför Skaftölandet. Dessa grunda vattenområden är ur biologisk synvinkel ytterst intressanta och viktiga. De utgör en betydelsefull näringsplats för sjöfågel och vadare inte minst vintertid då de starka strömförhållandena försvårar isläggning. De näringsrika bottnarna blir lättillgängliga och stora skaror sjöfågel och vadare ansamlas kring de öppna vattnen.

Kärlingesund uppvisar också gammal jordbruksbygd av typiskt slag för Bohuslän; brukade dalbottnar kantade av lummig lövskogsvegetation. Området är dessutom till stor del förskonat från söndersplittrande sommarstugebebyggelse, vilket i hög grad gynnar dess skönhetsvärden.

Topografi: Området är topografiskt mycket skiftande. Höga vegetationslösa hållmarkspartier omväxlar med djupa dalsänkor kantade av rik lövvegetation. I områdets norra och sydöstra del finner man de högsta partierna på över 50 m. Områdets västra del uppvisar framför allt branta klippsluttningar ned mot vattnet och här finns också ett imponerande bergsstup. I stort sluttar området åt söder mot Bassholme norra ränna. Det är här som dalstråken mynnar och som man finner de flacka leriga stränderna. Ett karakteristiskt inslag i landskapsbilden utgör områdets sydvästligaste del, Strömberget, som med Hällsholmen mitt emot bildar en veritabel port i farleden in till Strömmarna.

Vegetationen: Som nämndes ovan kantas dalstråken av lövskogar. Dessa är som regel av en frodig ängslövskogstyp. Vanliga trädslag är ek, ask, alm och bok. Bok bildar dessutom på ett ställe ett eget bestånd. Al är också ett vanligt trädslag i området och ett välutbildat mindre alkärr finner man i områdets södra del. Nära Munkeby finns vidare ett stort alskogsparti, som ytterligare håller på att breda ut sig. Kärlingesund kännetecknas också av barrskogsplanteringar där bl a utländska barrträd använts.

Dalstråken, som tidigare främst varit åker, är i dag till största delen betesmark. Ängarna är mestadels av frisk typ med rik vegetation. Smärre torrängspartier finns också med karakteristiska arter. Områdets stränder är främst av två slag: den mjuka leriga typen med ett strandhak och strandängsvegetation ovanför och klippstränder med i det närmaste utan vegetation. Den förra typen överväger i områdets södra del medan klippstränderna främst står att finna i västra delen. Smärre partier med sten och blockrika stränder finns också. Dessa uppvisar ofta en artrik vegetation med bl a Bohusmarrisp.

Djurlivet: Sjöfågellivet är intensivt kring stränderna med framför allt ejder och småskrake. På de leriga och grunda bottnarna i områdets sydöstra del syns ofta också häger. Fågellivet i övrigt är mycket rikt och gynnas av områdets avskildhet och de lummiga lövskogspartierna.

Rådjur möter man då och då liksom räv vilka båda tycks vara relativt vanliga i området.

Bebyggelse

Kärlingesundsområdet är relativt lite bebyggt. De till Kärlingesunds gård hörande markerna är i det närmaste helt oavstyckade varför reservatets östra del uppvisar ett obrutet naturområde. Jordbruket är sedan ett antal år nedlagt och gården bebos nu av sommargäster. Byggnaderna är i relativt gott skick men viss ytterligare upprustning krävs.

Övrig bebyggelse i området är främst koncentrerad i sydvästra delen och är i huvudsak av sommarstugekaraktär.

Kommunikationer

Kärlingesund är lättillgängligt både från land och sjösidan. En mindre väg går fram till gården från landsvägen vid Källviken. Förbi Kärlingesund går dessutom en av de mest trafikerade farlederna i Bohuslän och möjligheter finns att på flera ställen angöra stranden. Kärlingesund erbjuder vidare goda möjligheter till strövtåg då området är genomkorsat av stigar. Från gården utgår ett flertal stigar mot bl a Munkeby, Fossen och Källviken.

Förslag till föreskrifter.

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet.

Det är förbjudet

- 1 att uppföra nybyggnad med undantag för servicebyggnader för det rörliga friluftslivets behov; dock får efter vederbörligt byggnadslov och länsstyrelsens tillstånd uppföras nybyggnad dels för jordbrukets behov, dels nybyggnad för att ersätta ned brunnen eller eljest förstörd byggnad eller byggnad som avses att rivas, dels till-, på- eller ombyggnad
- 2 att utan länsstyrelsens tillstånd bedriva täkt av sten, grus, sand, skaljord och matjord såväl på land som inom vattenområdet
- 3 att utan länsstyrelsens tillstånd uppföra brygga, kaj eller pir
- 4 att utan länsstyrelsens tillstånd framdraga nya vägar
- 5 att utan länsstyrelsens tillstånd framdraga luftledningar
- 6 att utan länsstyrelsens tillstånd uppsätta hägnader annat än för jordbrukets behov
- 7 att utan länsstyrelsens tillstånd utföra schaktning, fyllning, tippning, muddring eller liknande åtgärd
- 8 att utan länsstyrelsens tillstånd utföra dikning; detta förbud utgör dock icke hinder för normalt underhåll av befintliga diken
- 9 att utan länsstyrelsens tillstånd anordna upplag annat än för jordbrukets och skogsbrukets behov
- 10 att utan länsstyrelsens tillstånd avverka skog; förbudet utgör dock icke hinder för avverkning till stängselmateriel, ej heller för röjningsåtgärder avseende att bibehålla nuvarande gränser mellan öppen mark och skogsbevuxen mark eller för borttagande av slyvegetation av björk, asp, al och liknande
11. att utan länsstyrelsens tillstånd plantera träd annat än inom tomtområden kring bebyggelse.
- 12 att bedriva jakt; dock får efter länsstyrelsens tillstånd bedrivas jakt på hare under begränsad tid samt skyddsjakt på räv, mink, trut och kråka
- 13 att utan länsstyrelsens tillstånd använda kemiska bekämpningsmedel
- 14 att utan länsstyrelsens tillstånd anlägga campingplats, golfbana, tennisbana, parkeringsplats eller liknande

15 att utan länsstyrelsens tillstånd i kommersiellt hänseende utnyttja marken för annat än jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförligt ändamål.

16 att uppställa husvagn

B Föreskrifter rörande vård och förvaltning (7 § naturvårdskungörelsen).

Reservatet skall förvaltas av Uddevalla kommun. Reservatet skall utmärkas med skyltar enligt naturvårdsverkets anvisningar. Skyltarna skall ha av länsstyrelsen godkänd text.

C Föreskrifter gällande allmänheten (10 § naturvårdslagen).

Det är förbjudet

att tälta eller uppställa husvagn

att göra upp eld annat än på av förvaltaren anvisade platser

att medföra ej kopplad hund

att framföra motorfordon, vartill räknas även moped och skoter, inom reservatet med undantag för anslutningsvägen från allmänna vägen Herrestad-Fiskebäckskil fram till reservatets parkeringsplats

Skötselplan

Allmän målsättning för mark och vegetationsvård: Kärlingesund uppvisar ett stycke Bohuslänsk jordbruksbygd med betydande skönhetsvärden. Det är av yttersta vikt att området får behålla sin öppna karaktär och förutom fortsatt betesgång måste ytterligare åtgärder vidtagas för att inom vissa områden röja utkrypande skog. Det är dessutom ytterligt viktigt att den relativt ostörda och lugna miljö, som tack vare den ringa bebyggelsen, präglar området må bestå. Därför är det också nödvändigt att försöka få till stånd hastighetsbegränsning i de smala sunden förbi området. Det är inte ovanligt att få se allsköns "Fartvidunder" passera genom den smala, inofficiella Getryggsrännan med 20-30 knops fart. Åtskilliga ejder- och småskrakefamiljer har fått rädda sig bäst de kunnat, vilket ofta resulterat i splittring och förödelse. Ungarna blir vid sådana tillfällen lätta byten för bl a trut.

Betesmarkerna: I dag betas området av ca 45 nötkreatur. Betestrycket är mycket ojämnt vilket medfört, att vissa områden är hårt betade medan andra, särskilt i områdets östra del, mycket lite avbetats. Här har igenväxningen gått långt och flera smärre ängspartier har helt vuxit igen. För att uppnå bästa betesresultat är det nödvändigt att betesmarken avdelas i sektioner. Tidigare har så också varit fallet medan djuren de senaste åren fått ströva fritt över hela området.

Betesmarken bör avdelas i tre sektioner där den ena omfattar ängarna norr om gården, den andra området öster och omedelbart söder om gården och den tredje delen omfattar ängarna vid Götavik och öster därom. Dessa områden är mer eller mindre naturligt avgränsade från varandra och stängsel finns kvar vid respektive gränser. Staketen mellan områdena skall vara av omålat trä och vid varje avgränsning skall finnas en bred grind också denna av trä. Stängselvirke kan t ex tagas från skötselområdena 1, 3, 4 och 5. På ett ställe utmed stigen till Munkeby finns en grind vilken kan flyttas och användas till ovan nämnda syfte. Vad

stängselstolpar vidare beträffar skall denna vara av slät tråd och så lite som möjligt av taggtråd. Stängselstolpar skall vara av trä. Taggtrådsuppsättning har tidigare skett med hjälp av levande träd som stolpar, vilket i fortsättningen inte får ske. All taggtråd som sitter på detta sätt skall avlägsnas.

På många håll finns förfallna stengärdesgårdar, vilka försetts med taggtråd som förbättring. Stengärdesgårdarna skall i möjligaste mån restaureras, vilket i de flesta fall låter sig göras då stenarna oftast ligger nedknuffade intill muren. Ytterligare åtgärder om stängsel anges vid behandling av de olika skötselområdena. Det nuvarande antalet djur tycks vara lämpligt men en ytterligare bedömning bör göras efter betesregleringen. Bästa beteseffekt uppnås med nötkreatur i kombination med hästar och eventuellt kan ett mindre antal hästar hållas i Kärlingesund. Antalet nötkreatur bör då minskas i motsvarande grad. Får och getter får inte förekomma i Kärlingesund då dessa betar för hårt. Betesdjur skall i första hand tagas från närliggande gårdar och i andra hand från annat håll. Blandning av djurbesättningar från olika gårdar skall undvikas. Djuren skall beta i en sektion eller falla åt gången och släppas över i nästa efter bedömning av beteseffekt. Härvid är det viktigt att fållorna inte avbetas för hårt vid varje tillfälle. Skiftning av betesfållor bör göras under åtminstone första hälften av sommaren varefter områdena kan öppnas helt. Om hästar släpps i området bör dessa beta efter nötkreaturen och skilda från dessa.

Sly- och buskröjning av ängsmarkerna ges högsta prioritet och bör komma igång så snart som möjligt särskilt i områdets östra del. I reservatets södra och västra delar bedrivs aktivt åker- och slåtterbruk. Vissa smärre ängspartier här betas sporadiskt av en häst vilket inte hindrar en fortskridande igenväxning. Slåtterbruket bör här utökas att gälla även dessa partier.

Skogsmarkerna: De planterade skogsbestånden är i många fall mycket täta och kräver gallring. Vissa bestånd är dessutom i dåligt skick på grund av att lövträdsvegetationen tagit överhanden och håller på att konkurrera ut barrträden. På något håll har planterats barrträd på mycket god jord med i övrigt lundvegetation. I sådana områden bör barrträden successivt avverkas för att om möjligt återställa lundkaraktären.

De mer naturligt utvecklade skogspartierna lämnas i allmänhet utan åtgärd för utveckling till urskog. Dock skall befintliga stigar hållas öppna.

Viltvård

Jakt inom området bör ej tillåtas. Endast vid behov, efter bedömning från förvaltaren i samråd med länsstyrelsen, kan tillåtas viss jakt på räv, mink, trut eller kråka.

För att gynna hålbbyggande fåglar och annat vilt skall så långt det är möjligt ihåliga träd och fruktbärande träd och buskar sparas.

Detaljb beskrivning och åtgärder

Reservatet är indelat i skötselområden där varje område beskrivs kortfattat och åtgärder anges för områdenas skötsel. Åtgärder som berör betesmark eller annan ängsmark skall utföras i första hand medan åtgärder inom skogspartierna kan anstå till dess restaureringen av betesmarken slutförts.

Under sistlidna sommar drogs nya ledningar genom en del av området söder om gården, varvid träd eller delar av träd avverkades. Stolpar restes på flera håll intill redan befintliga. Utmed den nya ledningen krävs upprepning av trädavfall m. m.

Områden som på kartan markerats med H anger större hållmarkspartier och lämnas utan åtgärd.

Privat tomtmark har markerats med T och berörs inte av här föreslagna skötselåtgärder.

Skötselområde 1

Beskrivning: Tidigare betesmark nu planterad likåldrig gran- och tallskog. Skogspartiet saknar fältskikt. Genom området går en stig.

Målsättning: Utveckling till urskog.

Åtgärd: Skogen är mycket tät och kräver gallring varvid ca 60% av beståndet avverkas. Därefter tillåts skogen utvecklas fritt utan andra åtgärder än öppethållande av stigen. Mot område 2 skall finnas stängsel och grind. Grinden förses med skylt "Stäng grinden".

Skötselområde 2

Beskrivning: Kaserna; tomtmark med rester av gammalt torp. Förvildad och starkt igenvuxen trädgård med smällbär, syrén, äpple, lönn, ask och hagtorn. Området har tidigare haft naturlig öppen anslutning till områdena 1 och 3 med ängs- och lövskogskaraktär men dessa områden har senare planterats med gran.

Åtgärd: Hotande barrträd hålles borta liksom snår av hallon, nypon och björnbär. Visst underhåll av trädgårdsbuskage varvid särskilt smällbär kan föryngras. Området slås med lie om inte bete ger effekt. Väg och takrester från skjulet söder om stigen avlägsnas.

Skötselområde 3

Beskrivning: Tidigare delvis öppen äng, nu sluten skog med bl a planterad gran. Övre delen är mycket tät och utan fältskikt, Nedre delen mot område 4 av lundkaraktär med lönn, ask, ek, olvon, lärk m.m. Ängsartat fältskikt. Närmast ängen i område 4 står en tät granridå.

Målsättning: Utveckling till lövskog där artrikedomen gynnas.

Åtgärd: Gran och tall avverkas successivt under en övergångsperiod. Avverkningen skall ske försiktigt och allt virkesavfall skall avlägsnas. I övre delen tillåts gran stå kvar men här krävs kraftig utgallring. Ca 70 % av granbeståndet, som står på mark utan fältskikt, avverkas. Eventuellt uppkommande asp, rönn och nypon-, hallon-, eller björnbärsbuskage borttages i hela området. Området betas ej och stängsel av slät tråd uppsättes mot områdena 2 och 14. Från område 8 löper norrifrån en mindre stig, vilken skall beredas fortsättning genom område 3 och mynna med stängselgenomgång i område 4. Stigen hålles öppen men skall ha minsta möjliga omfattning.

Skötselområde 4

Beskrivning: Tidigare smärre ängspartier omgivna av lövskog. Nu till stor del sluten, betad och delvis fuktig alskog (största sammanhängande albeståndet inom reservatet). Norra delen mot område 3 är en igenväxande äng. Östra delen är mycket snårig med asp, al, björk och en del gran.

Målsättning: Om rådets tidigare karaktär av öppna ängspartier omgivna av lövskog skall bibehållas.

Åtgärd: All alslyvegetation avverkas i hela området. Vidare skall alträd avverkas i lagom omfattning för att åter skapa öppna passager mellan ängspartierna ned mot stranden. Äldre alskogsbestånd bibehålls men tillåts ej breda ut sig. Kontinuerlig bevakning och skötsel av området krävs för att i tid stoppa utkrypande alsly. Området betas. Underhåll av stängsel ned mot stranden. Områdets östra del lämnas utan åtgärd.

Skötselområde 5

Beskrivning: Ängs- hagmark med mindre hällmarkspartier. Gles, delvis sluten björkvegetation med al. Vissa partier med stora busksnår. Mot område 6 delvis tät aspvegetation. Områdets sydvästra del är en mindre äng med artrik flora. Ängen övergår i en smal strandängsremsa med uppväxande al.

Målsättning: Områdets öppna ängs- och hagmarkskaraktär bibehålles.

Åtgärd: Området skall öppnas för fri passage från ängen i område 6. Härvid ringbarkas åtminstone hälften av asparna och avverkas då de torkat. Aspsly avlägsnas. Buskaget med bl a videsnår ned mot ängen i områdets västra del rensas bort helt. Lärkträden vid ängskanten skall stå kvar. Nypon-, hallon- och björnbärssnår hålls efter i hela området. De minsta alarna gallras bort på strandängen. Al- och slånsnår röjes för att få fri anslutning till områdets östra del. Några av björkarna gallras bort i områdets centrala del.

Skötselområde 6

Beskrivning: Betesäng. Norr om stigen randskog av ängsekskogstyp i väster och planterad granskog i öster. Den nordvästra delen av ängen har torrängskaraktär.

Målsättning: Ängen hävdas med bete. Randskogen bibehålles som sluten löv- och granskog.

Åtgärd: Torrängspartiet rensas från utkrypande aspsly. Vid betesängens södra del ligger uppsågade stockar och en stubbe från ett fallet träd. Dessa avlägsnas. I övrigt skall sly och busksnår i kanterna hållas efter för att förhindra spridning ut i ängen. Randskogen röjes på asp, rönn och nypon. Ris och döda liggande träd avlägsnas. Asparna ringbarkas och fälls sedan de torkat. De stora asparna närmast stigen och granplanteringen sparas. Spara också humlebeståndet härintill. Granplanteringen gallras för övergång till naturlig blandskog.

Skötselområde 7

Beskrivning: Hedlövskog av björk och asp som omger en bergknalle. Nära stranden finns ett litet torrängsstråk. Mellan område 6 och 9 löper en stig kantad av al, björk och asp.

Målsättning: Bibehålles som betad lövskog.

Åtgärd: Slyröjning för att behålla öppenheten bl a mot område 5. Döda aspar i områdets centrala del fälls och avlägsnas. Stigen ned mot område 9 kantas av delvis mycket tät trädvegetation. Gallra ca 1/5 av trädbeståndet särskilt al. Behåll alléformationen. Här krävs också slyröjning.

Skötselområde 8

Beskrivning: Planterad likåldrig tallskog, i de östra delarna delvis på ängsmark. Mycket litet ängsinslag.

Målsättning: Bibehålles som slutna tallskog, som efter hand får utvecklas till urskog.

Åtgärd: Viss gallring bör ske i de tätaste partierna. Området rensas på ris, stockar och annat avfall även från tidigare gallring. Skogen tillåts därefter utvecklas till urskog. Stigen genom den nordöstra sänkan hålls öppen och ansluts till stigen i område 5.

Genom områdets sydvästra del går stigen mellan gården och Munkeby. Stigen skall också i fortsättningen kantas av stängsel på samma ställe som nu. Taggtråden bör dock bytas ut mot slät tråd. Utkrypande sly och busksnår utmed stigen skall bortröjas.

Skötselområde 9

Beskrivning: Mindre äng, i övre delen av torrängskaraktär. I övergången till hällmarken finns en del stora buskage med en, brakved, nypon, vildapel, björnbär och kaprifol.

Målsättning: Bibehålles som betad, öppen äng.

Åtgärd: Busksnåren hålls efter för att förhindra spridning ut i ängen.

Skötselområde 10

Beskrivning: Hällmarksparti genomskuret av ett ängsstråk med lövvegetation. Strand av blockstrandstyp på sydvästaidan med ett mycket stort marrispbestånd. I övrigt uppvisar området en artrik kalkgynnad vegetation.

Målsättning: Ängsstråket bibehålles öppet.

Åtgärd: Träd- och buskvegetation har helt slutit sänkans smala, västra del och tenderar att snabbt spridas ut i den öppnare ängen. Träd och busksnår sparas som en barriär mot väster men röjning skall ske av utkrypande vegetation. I den bredare östra delen avverkas de alar, som står mitt i ängen. Träden utmed kanterna står kvar. Området betas. Om bete uteblir skall området under hållas med slyröjning.

Skötselområde 11

Beskrivning: Betad fuktig äng, delvis av strandängstyp. Området är avdelat i en mindre västlig del, som betas av en häst och en östlig del ansluten till övrig betesmark. På gränsen till tomtmarken och skötselområde 13 finns en mycket kraftig buskträddridå med nypon, björnbär, örönvide, apel, rönn och björk och längre upp också stora sälgar. I områdets norra del finns en vattengrop som nyttjas av djuren.

Målsättning: Bibehålles som betesäng.

Åtgärd: Framför allt skall röjning ske i busk- och träddridån för föryngring. Alla utkrypande buskage skall hållas efter och döda och fallna träd tages bort liksom annat trädavfall. Trästaket uppföres mot område 12. Vattenhålet förbättras till en hygienisk drickvattentäkt med brunnssringar. Marken omkring hårdgöres.

Skötselområde 12

Beskrivning: Fuktlövskog med al kring en framspringande källa. Nedre delen är tomtmark med ett gammalt torp, Trädgården är delvis igenvuxen.

Målsättning: Vård av torp med tomtmark.

Åtgärd: Torpet kräver viss ytterligare upprustning, bl a utvändig målning. Trästängsel uppsättes mot område 11 och förses med grind. Taggträdsrester tages bort. Buskar och träd föryngras och vårdas. Områdets gräsytor skall slå med lie.

Skötselområde 13

Beskrivning: Betesäng, till stor del kantad av högvuxen, gles ekskog. Vissa högt belägna partier har torrängskaraktär. På ängsmarken har bildats en körväg av biltrafik till bl a torpet. Vidare har nya ledningar dragits genom området.

Målsättning: Bibehålles som betesäng.

Åtgärd: Taggträdsstängslet mot område 19 ersättes med trästaket, vilket alltså också gäller för områden 14 och 20. Grinden förses med skylt "Stäng grinden". För att minska slitaget på ängsmarken skall biltrafik till husen endast tillåtas vid tyngre transporter. Parkering av bil får ej göras på ängen synligt från sjösidan. Bil kan t ex placeras omedelbart till höger innanför ovan nämnda grind. Utkrypande buskage hålls efter.

Skötselområde 14

Beskrivning: Gles, betad randekskog i huvudsak av ängstyp. Genom området passerar stigen mot Munkeby. I den östra delen mot områdena 12 och 8 finns en mindre äng. Nära grinden i västra delen står en mineralfoderränna.

Målsättning: Bibehålles som öppen betad randskog. Ängen skall också betas.

Åtgärd: Stängsel utmed stigen från område 8 skall också här vara av slät tråd och ansluta till berget ovanför. Stigen liksom ängen hålls fri från utkrypande buskage. Foderrännan repareras.

Skötselområde 15

Beskrivning: Bok skog, till stor del av ängs typ med bl a hassel och skogsbingel. Området är avskilt från betesmarken med stängsel.

Målsättning: Bibehålles som sluten bokskog. Bete får ej förekomma.

Åtgärd: Stängslet mot betesängen byts ut mot slät tråd och förbättras. Området hålls efter på uppkommande slyvegetation av rönn, asp eller björk. Vid behov av föryngring tillåts nya träd komma upp, varvid ask, bok, ek och även hassel skall gynnas.

Skötselområde 16

Beskrivning: Randlövskog av ängstyp. Fläckvis mycket rik vegetation av bl a kaprifol.

Målsättning: Bibehålles som sluten lövskog. Betas ej.

Åtgärd: Stängsel förbättras mot betesängen. Slät tråd skall användas.

Skötselområde 17

Beskrivning: Planterad gran i en i övrigt björkdominerad skog.

Målsättning: Blandskogskaraktären bibehålles. Efter hand utveckling till urskog.

Åtgärd: Gallring krävs i granbestånden men gallring bör även ske bland björkarna för att ge granen möjlighet att utvecklas bättre. Virkesavfall, liksom stockar och ris från tidigare gallring avlägsnas. Stängsel mot betesmarken skall vara av slät tråd och kan eventuellt försees med en genomgång till stigen, som löper genom området upp mot område 8. Denna stig hålls öppen och den fallna granen vid gränsen till område 8 sågas upp och avlägsnas. Efter hand lämnas området att utvecklas till urskog tillsammans med områdena 8 och 18.

Skötselområde 18

Beskrivning: Hedlövskog med i huvudsak björk. Tall och gran ingår. Genom områdets norra del passerar en stig från gården till Fossen.

Målsättning: Utveckling till urskog.

Åtgärd: Stängsel mot ängen skall vara av slät tråd. Grinden försees med skylt "Stäng grinden". Stigen hålls öppen.

Skötselområde 19

Beskrivning: Betesäng med en bäckravin med delvis lundvegetation. De centrala delarna av området har ett mycket vackert sidlänt läge med utsikt åt sydväst, över bl a delar av Bassholmen.

Målsättning: Bibehålles som betesmark.

Stängsel skall vara av slät tråd utom mot tomtmarken (omr. 28) där stängsel uppföres av trä. Grinden vid gårdens södra utgång ersätts med en ny. Den fällda alen intill grinden tages bort. Låt alridån utmed diket vid tomtgränsen stå kvar men beståndet skall gallras efter hand och förnygras då träden börjar nå luftledningen. Alla nedsågade trädrester från arbetet med ledningsdragningen skall bort.

Från bokskogen (omr. 15) och tvärs över ängen mot ravinen löper ett gammalt stängsel, som skall avlägsnas. Likaså tages bort en gammal såningsmaskin ett stycke nedanför stängslet, samt ytterligare taggtrådsrester i ravinen. Den fallna eken sågas upp och transporteras bort.

Vattenföringen i bäcken är dålig varför vissa åtgärder måste vidtagas för att öka drickvattentillgången för djuren. Eventuellt skulle en mindre fördämning på lämpligt ställe räcka. Annan möjlighet är att en brunn på 1-2 ringars djup grävs i nedre delen av sänkan och ansluts till en drickvattenho längre ned.

Slyröjning krävs i områdets södra del mot område 20.

Skötselområde 20

Beskrivning: Randlövskog av skiftande slag. Den västligaste delen är av hedtyp medan den sydöstra delen är en smal och gles ängslövskog. Det centrala partiet mot område 19 är av lundtyp med några krävande arter.

Målsättning: Den västra och centrala delen bibehålles som ej betad lövskog medan sydöstra delen betas.

Åtgärd: Runt bergknallen där områdena 20 och 14 möts rensas från nyponsnår och slyvegetation. Det fallna trädet har strypts av taggtråden och skall avlägsnas. Stängsel uppföres här i trä och på samma plats (se skötselområde 13). I blockmarken intill stängslet ligger en hög av ståltråd, burkar och annat skrot vilket skall bort. På norra sidan av stängslet mot område 19 bör alarna avverkas för att ytterligare öppna området något. Förutom en viss gallring i brynvegetationen mot åkermarken lämnas området för övrigt utan åtgärd.

Skötselområde 21

Beskrivning: Nordöstra delen är ett välutvecklat ljunghedsparti.

Nordvästra delen är av gräshedstyp med ek och en del buskage. Här finns också partier med torrängskaraktär. Närmast stranden ansluter en strandäng. Området som helhet betas av en häst. Vid stranden finns rester av en simbassäng och här står också ett gammalt hus.

Målsättning: Om rådet upplåtes som bad och rastplats för båtfolk.

Åtgärd: Simbassängen har varit en dödsfälla för flera vilda djur och måste ovillkorligen fyllas igen. Kantstenen bör kunna komma till användning på annat håll och tages till vara. I övrigt slås kanterna ner och bassängen fylls med fyllnadsmassor tills marken satt sig. Därefter täcks området med jord. Albeståndet vid bassängen gallras något. Bland alarna kan förslagsvis toalett och sopkärl placeras. Byggnaden bör om möjligt rivas.

Vid stranden i områdets västra del avlägsnas resterna av en gammal slip liksom en del stängselrester. Här anläggs en brygga försedd med pällare. Bryggan skall ha plats för ca fyra båtar. Vid bryggan skall finnas tavla om reservatet samt föreskrifter. Undersökas bör om brunnen går att använda. I så fall kan den restaureras och förses med lämplig anordning för vattenhämtning. Vad vegetationen beträffar skall sly av björk, rönn och ek samt busksnår hållas efter så att området bibehåller sin öppna, hagmarksbetonade karaktär. Området betas i samma utsträckning som tidigare.

Skötselområde 22

Beskrivning: Torr hedbacke med en, ljung och ek. Områdets övre del hyser delvis mycket tät björkvegetation. I områdets västra del finns en grävd vattengrop. Genom området går en stig fram till huset vid Götavik.

Målsättning: Hävdas med bete tillsammans med område 23. Ett utglesat trädskikt med enbuskvegetation bibehålles.

Åtgärd: I området skall all slyvegetation bortröjas så att de fria små gräsplättarna framträder. I den täta björkvegetationen skall minst 60 % av träden bortgallras. Sammanhängande busksnår av t ex slån och nypon får stå kvar men tillåts ej krypa ut. Taggtrådsstängslet mot område 23 är ytterst olämpligt placerat och skall tagas bort. I stället bör stängsel av slät tråd placeras på lämpligt sätt mot område 24 och 25. Vid stigen förses stängslet med genomgång.

Skötselområde 23

Beskrivning: Delvis fuktigt ängsparti kantat av ek. Området håller på att växa igen av främst asp.

Målsättning: Hävdas med bete.

Åtgärd: All slyvegetation bortröjes och stängslet flyttas som nämnts mot områdena 24 och 25.

Skötselområde 24

Beskrivning: Strandäng. Udden består av låga bergknallar och används som båtplats av folk boende i och i närheten av reservatet.

Till båtplatsen leder en körbar stig.

Målsättning: Bibehålles som ej betad strandäng.

Åtgärd: Strandängen kräver ingen åtgärd. Dock skall eventuell uppkommande sly, främst al i övre strandzonen, hållas efter. Båtplatserna bör reserveras för folk i trakten. Bryggor får restaureras men nya får ej uppföras utan förvaltarens tillstånd. Vid udden skall skylt om reservatet med föreskrifter placeras. Området får ej användas för bilparkering. Stängsel mot område 25 kan borttagas.

Skötselområde 25

Beskrivning: Öppna slåtterängar.

Målsättning: Bibehålles som slåtterängar.

Åtgärd: Årlig slåtter 1 juli månad.

Skötselområde 26

Beskrivning: Åker.

Målsättning och åtgärd: Hävdas som åker.

Skötselområde 27

Beskrivning: Lövskoglund med mindre äng, som tidigare hävdats med slåtter.

Målsättning: Bibehålles som sluten lövskog.

Åtgärd: Ängspartiet tillåts utvecklas till sluten lövskog där ask, alm, lönn och hassel skall gynnas och sly av asp, rönn, björk och al bortröjas, Vid gränsen till område 19 kryper nypon och slår ut. Buskarna kan kraftigt beskåras för föryngring. Järnstaketet här tages bort och ersätts med stängsel av trästolpar och slät tråd. Skogen har delvis använts som avskrädesplats och här har slängts bl a gammal taksten och fiskelådor. Allt avfall skall avlägsnas och köras till soptipp. Skogspartiet får ej användas som avskrädesplats.

Vid det öppna partiet där vägen slutar omedelbart norr om sommarstugan bör en mindre parkeringsplats anläggas för ca fyra bilar. Skulle behovet efterhand visa sig vara större, kan det plana området vid vedstapeln närmare gården tagas i anspråk. Parkeringen skall anläggas så diskret som möjligt med minsta möjliga åverkan på mark och vegetation. Här bör också placeras toalett, sopkärl och skylt om reservatet med föreskrifter.

Skötselområde 28

Beskrivning: Gården vid Kärlingesund. Tomt med trädgård och mindre åker.

Målsättning: Åkermarken hävdas som trädgårdsland och trädgården i övrigt med slåtter.

Åtgärd: Tomtmarken inhägnas med staket av trä. Vid trädgårdslandet skall finnas dels ett trästaket mellan stigen och betesmarken, dels ett mellan trädgårdslandet och stigen. Grindarna

repareras eller byts ut vid behov.

Trädgården kräver viss gallring av uppväxande hassel, ask, alm och asp. Alla vuxna träd står kvar. Området slås med lie. Hagtornshäcken klipps ned för föryngring.

I övrigt städning av tomtmark och vård av byggnader.

Skötselområde 29

Beskrivning: Bergknalle omgiven av i huvudsak skog av hagkaraktär. Genom området löper en sänka som passage mellan betesmarkerna.

Målsättning: Hagmarkskaraktären bibehålles genom fortsatt betesgång.

Åtgärd: Vid nuvarande stängsel i passagen skall nytt uppföras i trä och vara av kraftig dimension. Staketet förses med en bred grind.

All sten utmed stängslet skall bort, Dessa kan lämpligen placeras utmed berget.

Skötselområde 30

Beskrivning: Tidigare till större delen betesäng, nu slutet till stor del planterad granskog. Lövvegetationen har dock på många håll tagit överhanden och håller på att förkväva granbestånden. Vissa öppna gräspartier finns kvar.

Målsättning: Utveckling till beteshagmark med björk.

Åtgärd: Genom successiv avverkning av barrträden och gallring i de täta björkbestånden utvecklas området till gles lövskog med hagmarkskaraktär där bete efter hand får ske. Allt virkesavfall skall noggrant avlägsnas.

Efter röjning skall området delas på lämpligaste sätt med stängsel av slät tråd. Nuvarande stängsel mot betesmarkerna på båda sidor kan då tagas bort. Stigen utmed område 19 hålls öppen.

Skötselområde 31

Beskrivning: Planterad granskog. Fältskikt saknas.

Målsättning: Bibehålles som slutet granskog.

Åtgärd: Beståndet gallras på ca hälften av träden. Virkesavfall avlägsnas. Stängselstolpar utmed ängen vid det södra området borttages. Stigen utmed område 19 hålls öppen.

Skötselområde 32

Beskrivning: Fuktigt, delvis kärrartat skogsparti i västra delen med planterad gran. Östra delen är en tät fuktlövskog.

Målsättning: Utveckling till urskog. Västligaste delen betas.

Åtgärd: Den västligaste delen gallras kraftigt på gran och stängslet flyttas från kanten av betesängen ett stycke in i skogen där område 30 når hällmarken. Stängslet sträcker sig härifrån tvärs över sänkan till berget norr därom.

Skötselområde 33

Beskrivning: Äng, tidigare åker. Området håller på att växa igen.

Målsättning: Hävdas som åker, slåtter- eller betesäng.

Åtgärd: Området bör naturligt ingå i intilliggande öppen mark för gemensam hävd som åker, slåtter- eller betesäng.

Skötselområde 34

Beskrivning: Barrblandskog med lövinslag. Mindre kärrpartier finns i områdets södra del.

Målsättning: Utveckling till urskog.

Åtgärd: Området skall omges av stängsel mot ängsmarkerna. Där stigen mynnar i område 35 placeras en trägrind, som förses med skylt "Stäng grinden". Stigen genom området hålls öppen. I övrigt lämnas området utan åtgärd.

Skötselområde 35

Beskrivning: Betesäng som tidigare i huvudsak hävdats som åker. I områdets centrala del finns en bäckravin. Vegetationen i ravinen är av lundtyp. Ängsmarken omges av randlövskogar med främst ek, björk och bok. Här och var ingår också ask och lind. I områdets södra del finns en vattengrop, som nyttjas av djuren.

Målsättning: Om rådet bibehålles som betesmark.

Åtgärd: I första hand krävs upprustning av stängsel kring området. I möjligaste mån skall stengärdesgårdar restaureras. I områdets norra del kan stengärdesgård i det närmaste helt ersätta annan typ av stängsel. I övriga fall skall slät tråd och trästolpar användas. Taggtrådsstängsel tages bort.

Från bäckravinsens övre del mot område 34 löper ett gammalt stängsel utmed diket. Stängslet avlägsnas och diket rensas på busk- och alsly. Väster om ravinen ligger en taggtrådsrulle vilken skall bort. I områdets östra del finns en del fallna ekar, vilka bör sågas upp och avlägsnas. I övrigt hålles betesmarken fri från utkrypande lövsly och buskage av nypon och björnbär.

Vattenhålet nära gården bör göras om så att vatten från den djupa övre brunnen leds till en dricksvattenho eller -ränna längre ned. Brunnen förses med lock. Det leriga området

hårdgöres. Den grunda nedre brunnen fylls igen.

Skötselområde 36

Beskrivning: Betad randskog. Norra delen är ett större hagmarksområde.

Målsättning: Bibehålles som betad skog.

Åtgärd: Området stängslas åt väster där så behövs. Slät tråd skall användas. Vid södra kanten av hagmarksområdet står ett antal döda björkar, vilka fälls och avlägsnas. Här är också brynvegetationen tät och snårig med nypon och björnbär liksom sly av asp, björk, al, rönn och ask. De stora träden skall stå kvar medan kraftig röjning krävs i buskskiktet för att öppna passagen upp till hagmarken. I hagen finns en del fallna träd, vilka sågas upp och avlägsnas.

Skötselområde 37

Beskrivning: Mindre randlövskog av ängstyp.

Målsättning och åtgärd: Området bibehålles som slutet lövskog och tillåts utvecklas fritt.

Skötselområde 38

Beskrivning: Alkärr och ett igenväxande lövängsparti, som tidigare har haft naturlig öppen anslutning till de omkringliggande ängarna. Under senare tid har området kraftigt vuxit igen med främst björk och ek samt nypon- och björnbärssnår. I den sydöstra delen håller al på att sprida sig ut i ängsmarken.

Målsättning: Al kärret bevaras i nuvarande omfattning. I övrigt skall området ha lövängskaraktär och hävdas med slätter.

Åtgärd: De yttre ca 10 albuketterna, som står närmast åkermarken skall avverkas. Längre in gallras i albeståndet för successiv övergång till alkärret. Kraftig röjning av all slyvegetation samt busksnår så att öppna ängsytor friläggs mellan träden och så att öppen kontakt upprätthålles med omkringliggande ängar. Stängslet borttages. Resterna av den gamla höräfsan intill alkärret avlägsnas. Området hävdas årligen med slätter i juli månad tillsammans med områdena 59 och 40.

Skötselområde 39

Beskrivning: Igenväxande äng delvis av fukttyp. Till området hör också ett mindre skogsparti med lundkaraktär.

Målsättning: Ängsmarken hävdas med slätter.

Åtgärd: Området kräver kraftig röjning av sly och buskvegetation. Framför allt är asp på frammarsch från skogspartiet. All asp ringbarkas och avverkas då den torkat. Sälk och björnbärbuskage borttröjes så att ängen får öppen kontakt med den ovanför liggande slätterängen. Vuxna träd av ask och ek står kvar liksom fläderbuskaget.

Skötselområde 40

Beskrivning: Mindre ängsparti kantat av utkrypande lövskog. Rester finns här av en gammal tennisbana samt ett skjul.

Målsättning: Om rådet hävdas med slätter.

Åtgärd: Den gamla tennisanläggningen rivs; asfalten bryts upp och avlägsnas. Området täcks därefter med jord.

Ängsmarken rensas på slyvegetation. Årlig slätter i juli månad.

Skötselområde 41

Beskrivning: Randlövskog; i den nordvästra delen av ängstyp.

Målsättning: Bibehålles som sluten lövskog.

Åtgärd: Skogen visar på flera håll tendenser att växa ut i ängs- och kärrmarken och skall hållas efter med slyröjning. Stigen genom västra delen av området hålls öppen.

Skötselområde 42

Beskrivning: Kärr som delvis påverkas av havet. Området håller på att växa igen av främst al. Viss röjning har skett särskilt kring bäcken.

Åtgärd: Ytterligare röjning krävs i träd- och buskvegetationen utmed kanterna och kring bäcken. Området skall ha öppen kontakt med områdena 45 och 25.

Skötselområde 45

Beskrivning: Området uppvisar mycket skiftande natur med bl a ett mindre ädellövskogsparti. Kring bäcken är vegetationen präglad av skalgrus i marken. Vidare finns i området bl a hedlövskog med asp och öppna hed- och hållmarkspartier. Områdets stränder nyttjas som båtförtöjningsplats och används även som badplats.

I ängslövskogspartiets övre del, som domineras av al, har röjning skett i en cirkelformad bana, vilken sedan använts för terrängkörning med moped. Marken är här starkt sliten.

Målsättning: Skogspartierna bibehålles som slutna lövskogar. Områdets stränder får utnyttjas som förtöjningsplats (dock får inga bryggor anläggas här).

Åtgärd: Vegetationen kring bäcken har röjts och här krävs upprepning av virkesavfall. Ytterligare röjning är ej nödvändig här.

Vid bergskanten i södra delen av området avverkas den döda granen. Mot område 41 ansluter öppnare ängsliknande partier med igenväxningstendenser. Dessa partier rensas på busksnår

och slyvegetation. Stigen genom området hålls öppen. Allt virkesavfall avlägsnas.

Skötselområde 44

Beskrivning: Höga bergspartier och branta klippsluttningar med i huvudsak gles tallvegetation. Vissa sänker hyser också torftig lövträdsvegetation. Klippstränder dominerar i området. Två sommarstugor har uppförts i områdets centrala del och framför dessa har kraftig röjning skett i björkvegetationen ned till vattnet.

Målsättning: Vegetationen i området tillåts utvecklas fritt. Stranden i områdets sydvästra del upplåts som bad- och rastplats för båtfolk.

Åtgärd: Vid sydvästra stranden anordnas förtöjningsringar och uppsättes skylt om reservatet med föreskrifter. Stigen genom områdets södra del hålls öppen.

Vid Strömbergets sydostligaste del passerar en mindre väg fram till husen vid vattnet. Intill vägen finns ett mindre skrotupplag med bl a en gammal bil. Allt skrot skall avlägsnas.

Anläggningsplan för friluftsanordningar m. m.

På bilagd karta anges föreslagna platser för de anordningar som bör uppföras. Dessa anordningar finns också till en del angivna i skötselplanen.

Parkeringsplats bör anläggas ca 100 m väster om gården med plats för ca fyra bilar (se skötselområde 27).

Bryggor: Dels finns bryggor utanför området vid de två varven vid Munkeby och Källviken, dels finns mindre, privata bryggor sydost om Strömberget. Dessutom skall anläggas en brygga för besökande invid Götavik med plats för ca fyra båtar.

Förtöjningsringar skall anordnas i område 44.

Stigar: Befintliga stigar finns angivna på kartan. Dessutom skall stigen genom områdena 8 och 5 förbättras. Ingen särskild utmärkning av stigarna krävs.

Toaletter och sopkärl skall uppföras dels vid parkeringsplatsen, dels vid bad- och rastplatsen invid Götavik.

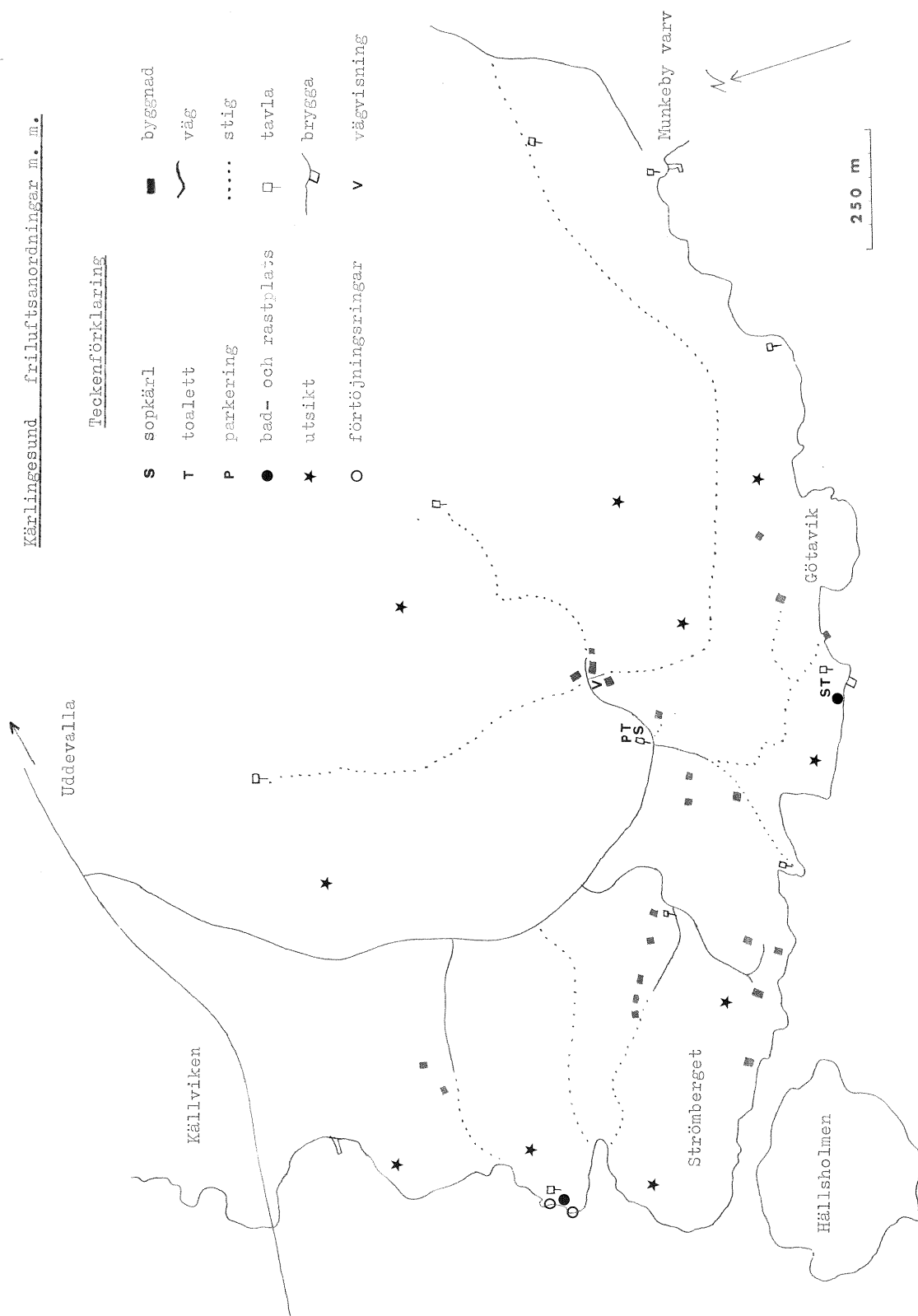
Informationsskyltar med föreskrifter skall uppsättas dels där vägar och stigar mynnar i området, dels vid angivna bad- och rastplatser samt i övrigt enligt kartan.

Vägvisning för stigarna skall finnas vid gården där riktning till Munkeby, Fossen och Källviken anges.

Kärlingesund friluftsanordningar m. m.

Teckenförklaring

S	sopkärl	■	byggnad
T	toalett	~	väg
P	parkerings		stig
●	bad- och rastplats	□	tavla
★	utsikt	—	brygga
○	förtöjningsringar	V	vägvisning

KÄRLINGESUND SKÖTSELPLAN

